

Munkabiztonság

1) 17/2013. (VI. 4.) NGM rendelet az egyéni védőeszközök megfelelőségét értékelő szervezetek kijelölésének, tevékenységének, valamint ellenőrzésének szabályozásáról (módosult az Emelőgépek Biztonsági Szabályzata is)

A Magyar Közlöny 2013. évi 88. számában jelent meg a 17/2013. (VI. 4.) NGM rendelet. **A rendelet 11. §-a kiegészíti és módosítja az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendeletet a következők szerint:**

Az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet (a továbbiakban: EBSZ) mellékletének I. fejezet 1. alcíme a következő 1.3. ponttal egészült ki:

„1.3. Nem tartozik továbbá a szabályzat hatálya alá a **kiszolgált technológiába épített vagy ahhoz telepített, és kizárólag egy meghatározott munkadarab megfogására alkalmas emelőgép 200 kg megengedett teherbírás alatt, és legfeljebb 2,00 m emelési magasságig, amennyiben:**

- a gyártó a használati utasításában **meghatározta a felülvizsgálatok rendjét és módját, és a munkáltató a felülvizsgálatot annak megfelelően végzi el,**
- a munkáltató igazolt módon gondoskodik a kezelő balesetmentes **munkavégzéséhez szükséges oktatásáról, és meggyőződik a szakmai ismeretek elsajátításáról, valamint**
- **a munkáltató kockázatértékelése alapján gondoskodik az emelőgép veszélymentes üzemeltetéséről.**”

Az EBSZ mellékletének I. fejezet 7. alcím 7.2.3. pontja helyébe a következő rendelkezés lépett:

„7.2.3. Az időszakos biztonsági felülvizsgálat alkalmával vizsgálni kell, hogy az emelőgép szerkezeti kialakítása, gépészeti és villamos berendezése, valamint biztonsági berendezései **megfelelnek-e az érvényes biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek, az emelőgép eredeti funkciójának megfelelően üzemel-e, az emelőgép környezetének jellemzői azonosak-e a tervezéskor és gyártáskor figyelembe vettekkel.**”

Tartalom

Szerző: Kálmán László

A kézirat lezárásának dátuma: 2013. július 1.

Munkabiztonság

- 17/2013. (VI. 4.) NGM rendelet az egyéni védőeszközök megfelelőségét értékelő szervezetek kijelölésének, tevékenységének, valamint ellenőrzésének szabályozásáról (módosult az Emelőgépek Biztonsági Szabályzata is)
- Növekedett 2013 I. negyedévben a munkabalesetek száma
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóságának közleményben foglalt ajánlásai a munkahelyeken kialakuló kedvezőtlen (meleg) klímakörnyezettel kapcsolatban

A hónap témája

Munkabaleset – kártérítés (2. rész)

Kitekintő

- Rövid hírek, tájékoztatók
- Jó, ha tudjuk
- Jogszabályok
- Szabványok

Egy munkabaleset tanulságai

Nem használt leesés elleni egyéni védőeszköz

Tisztelt Előfizetőnk!

Honlapunkon letölthető, szerkeszthető Word formátumú **iratmintákat talál!**

Honlapunk címe, melyen a szolgáltatás elérhető: **www.forum-szaklapok.hu**

Felhasználói név: **MVszaklap**

Jelszó: **munka552**

Munkavédelemmel kapcsolatos kérdéseit az alábbi e-mail címre várjuk:

olvasoikerdesek@forum-media.hu

Slamposra sikerült a módosítás, mert nem a szakmai körökben közismert és elfogadott módon használja az „EBSZ” rövidítést (közismerten nem a Szabályzatot hatályba léptető rendeletet hívjuk *EBSZ-nek*), de talán e nehézkes és szakmaiatlan megfogalmazás („EBSZ mellékletének I. fejezete”) ellenére is az emelőgépekkel foglalkozó szakemberek tudják, hogy miről van szó.

2) Növekedett 2013 I. negyedévben a munkabalesetek száma

A Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság tájékoztatása alapján 2013. I. negyedévben – az elmúlt negyedhez viszonyítva – növekedett a munkabalesetek száma.

Munkabalesetek		2012. I. negyedév	2013. I. negyedév
Összes munkabaleset		3169	3262
Ebből	halálos	7	9
	súlyos csonkulás	7	14
	egyéb súlyos	10	14
	súlyos összesen	24	37

A táblázatból látható, hogy minden kategóriában növekedés tapasztalható:

- az összes munkabaleset 2,9%-kal,
- a halálos kimenetelű munkabalesetek 28,6%-kal,
- a súlyos csonkulásos kimenetelű munkabalesetek 100%-kal,
- az egyéb súlyos kimenetelű munkabalesetek 40,0%-kal,
- az összes súlyos kimenetelű munkabalesetek 54,2%-kal nőttek.

Jelentősebben növekedett a munkabalesetek száma:

- a szénbányászat,
- az élelmiszergyártás,
- a humán egészségügyi ellátás területén.

A 9 halálos munkabalesetből kettő az építőipar területén következett be.

A munkabalesetekkel kapcsolatban hozott munkavédelmi felügyelői intézkedések száma: 774

Ebből:

- munkavédelmi bírsághatározatok száma: 42
- intézkedési pontok száma: 63
- kiszabott bírság összege: 14 628 310 Ft.

A részletesebb statisztika – életkor, terület, ágazati stb. bontásban – a *Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság* honlapján megtekinthető.

3) Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóságának közleménybe foglalt ajánlásai a munkahelyeken kialakuló kedvezőtlen (meleg) klímakörnyezettel kapcsolatban

A munkavállaló jó közérzetét, fizikai és szellemi teljesítő képességét, biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzését nagymértékben meghatározza munkakörnyezetének a klímája. Bár a kánikulai meleg mindenkire kedvezőtlenül hat, fokozottan megterheli a fizikai munkát végzők szervezetét. A munkavállalók, különösen a szabadban dolgozók számára nagy és növekvő kockázatot jelenthetnek a hőhullámok a szükséges megelőző intézkedések hiányában. A nagy meleg káros hatásai ájulást, napszúrást, hőkimerülést, hőségütést okozhatnak, de másodlagosan hozzájárulhatnak a balesetveszélyes helyzetek kialakulásához is.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzései alapján várható magas napi középhőmérsékletre (hőhullámra), valamint az Országos Tisztifőorvos által elrendelt hőségriasztásra tekintettel a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága felhívja valamennyi munkáltató figyelmét a munkavállalók egészségének, biztonságának védelme érdekében szükséges megelőző intézkedések megtételére.

Elsősorban *szabadterén*, tűző napon fizikai munkát végzők esetében (pl. építés-kivitelezési munkák, útépítés, útburkolás, mezőgazdasági tevékenység) merül fel a klímakörnyezet kedvezőtlen hatásai elleni fokozott védekezés szükségessége:

- A munkavállalók igénye szerinti mennyiségben a folyadékvesztés pótlására védőitalt, legalább 14-16 °C hőmérsékletű ivóvizet kell biztosítani a higiénés követel-

mények betartása mellett. Ösztönözni kell a dolgozókat arra, hogy sok vizet fogyasszanak – kb. 15-20 percenként egy pohárnyi hideg ivóvizet akkor is, ha nem érzik szomjasnak magukat –, és kerüljék az alkohol, a kávé, a tea és a koffeintartalmú üdítőitalok fogyasztását, amelyek dehidratálhatják a szervezetet, csökkentik folyadék-megtartó képességét.

- Munkaszervezéssel kell biztosítani, hogy a munkavégzés során rendszeresen kerüljön pihenőidő beiktatásra. A pihenőidőt lehetőleg a környezethez képest hűvösebb, árnyékos helyen, megfelelő ülőalkalmatossággal ellátott körülmények között töltsék el a dolgozók.
- Ahol lehetséges, a szabadtéri munkaterületet sátorral, ponyvával kell árnyékolni. A fém-, üvegfelületekről visszaverődő sugárzást a lehetőségekhez képest ki kell iktatni. A tűző napon felmelegedett tárgyak, munkaeszközök érintéséből adódó balesetveszélyes helyzetek megelőzésére is gondolni kell (pl. az elsődlegesen magasban végzett tevékenységek során), ezért felhívjuk a figyelmet az óvatosságra.
- Segíteni kell a dolgozókat abban, hogy képesek legyenek alkalmazkodni a hőséghez: az intenzív hőség első napjaiban rövidebb munkaperiódusokat és hosszabb munkaközi szüneteket tegyenek számukra lehetővé. Ezt a folyamatot ismételtelen előről kell kezdeni, ha a dolgozó szabadságról tér vissza, vagy a munkából egyéb okból maradt hosszabb-rövidebb ideig távol. Javasolt úgy ütemezni a munkát, hogy a nagyobb fizikai megterheléssel járó fázisokra hűvösebb napszakokban kerüljön sor.
- Szabadtéri munkavégzés esetén figyelni kell a dolgozók cseréjére, azaz a munkát úgy kell megszervezni, hogy felváltva, rövid ideig tartózkodjanak a tűző napon, illetve a kritikus napszakban (11–15 óra között) lehetőség szerint hűvösebb, árnyékos munkahelyen folyjon a munka.
- Az előbbieken túlmenően a hőkimerülés, hóguta megelőzését egyéb eljárásokkal is javasolt kiegészíteni, ha ez nem veszélyezteti a biztonságos munkavégzést. Pl.: a tarkót takaró fejtű használata, könnyű, bő ruházatban történő munkavégzés, hideg vizes arc-, kézmosással történő hűsítő mosás stb.
- Fontos annak figyelembe vétele, hogy az egyéni védőeszközök (különösen a légzésvédő eszközök) használata különböző mértékben, egyénenként változó mértékben többletterhelést jelenthet viselője számára, ezért a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosának tanácsát is ki kell kérni az egyéni védőeszközökkel kapcsolatban.

- Azokon a *zárttéri munkahelyeken*, ahol a megfelelő munkahelyi klíma mesterséges szellőztetés, illetve légkondicionáló berendezés útján történő biztosítására nincs lehetőség, vagy ez műszakilag megoldhatatlan, a munkavállalók egészségének megóvása érdekében szintén szervezési intézkedéseket kell tenni, óránként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidő közbeiktatásával és védőital juttatásával. A pihenőidőt lehetőleg a környezethez képest hűvösebb, lehetőleg komfortzónába eső, megfelelő ülőalkalmatossággal ellátott pihenőhelyen töltsék el a munkavállalók.
- Az alkalmazott légtechnikai berendezések, klímaberendezések hatékonyságáról a megszokottnál gyakrabban kell meggyőződni, ellenőrizni kell – szakember bevonásával – a rendeltetésnek megfelelő működőképességüket, gondoskodni kell a rendszeres és folyamatos műszaki karbantartásukról, tisztításukról, fertőtlenítésükéről. A mesterséges szellőző/szellőztető- és légkondicionáló berendezések nem megfelelő beállítása, működtetése és karbantartásának hiánya egészségkárosodást okozó események (pl. meghűlés, légúti fertőzés stb.) kiváltó oka lehet.
- Az illékony veszélyes anyagokkal (pl. szerves oldószerek: aceton, toluol) végzett tevékenységnél a munkavédelmi szabályokat fokozottan be kell tartani, mivel a magas hőmérséklet fokozza egyes kémiai anyagok párolgását, melynek következtében a munkahelyi levegő veszélyes szennyeződése meglehetősen gyorsan kialakulhat, mely megfelelő védelem (műszaki és/vagy egyéni védelem) hiányában a munkavállaló rosszulérését, vagy akár eszméletvesztését is okozhatja. A munkavállalók többletexpoziójának megelőzése érdekében intézkedéseket kell tenni (pl. az expozíció intenzitásának, időtartamának csökkentése stb.). A veszélyes anyagot tartalmazó, a vonatkozó előírásoknak megfelelően felcímkézett, illetve jelöléssel ellátott tárolóedényt a használatot követően azonnal le kell zárni, és az anyag (kémiai, fizikai stb.) tulajdonságainak megfelelő tárolásáról kell gondoskodni. Az oldószerekkel átitatott anyagokat, hulladékokat zártan, elkülönítetten kell tárolni.
- Fel kell készíteni az elsősegélynyújtásra kijelölt dolgozókat arra is, hogy felismerjék és kezelni tudják a hőség okozta túlzott igénybevétel, a hóguta tüneteit (kifejezetten kipirosodott és forró arc, szapora szívverés, fejfájás, hányinger, rosszullet, súlyosabb esetben ájulás, eszméletvesztés stb.), szükség esetén a munkát azonnal hagyják abba, keressék fel a pihenőhelyet, igényeljék az elsősegélynyújtást vagy orvosi ellátást.

A hónap témája

Munkabaleset – kártérítés (2. rész)

Nem mindig a munkáltató a felelős

A munkahelyi baleset lehet kevésbé súlyos, súlyos és tragikus esetben halálos kimenetelű is. A 2012. évi I. törvény (Munka törvénykönyve) úgy rendelkezik, hogy a „166. § (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.” A jogszabály e rendelkezésének értelmezésében a vétkesség azt fejezi ki, hogy a kár azért következett be, mert valamelyik fél nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben elvárható lett volna. A jogszabály a munkáltató felelősségének prioritását hangsúlyozza azon alapelvek lekövetésével, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit a munkáltató köteles biztosítani, és alapvetően a munkáltató rendelkezik az ennek megvalósításához szükséges eszközökkel is. Ezek az eszközök nem szűkülnek le a forrásigényes, gazdasági jellegű eszközökre. Ide tartoznak azok az eszközök is, amelyeket a munkáltató hatékonysággal, tudatosítással (pl. oktatás), kikényszerítő eszközökkel (pl. ellenőrzéseken megállapított szabálytalanságok szankcionálása) tud érvényesíteni. Vagyis a munkáltatónak – a munkavállaló vétkes közrehatásától független – objektív felelősségét a jogszabály rendelkezései részben korrigálják a következők szerint:

„166. § (2) Mentесül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

- a kárt az ellenőrzési körön kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia, és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy
- a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.”

A munkáltató egyik fő kötelessége biztosítani az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit, ezért munkabaleset esetén fennáll a munkáltató kártérítési felelőssége.

Mit jelent ez gyakorlatban? Nézzünk egy példát! A munkavállaló munkaköri alkalmassági vizsgálata során köteles nyilatkozni meglévő – munkaköri alkalmasságát befolyásoló – betegségeiről. Ha ezt bármilyen ok miatt eltitkolja

és ezzel összefüggésben baleset éri, akkor már érvénybe lép a jogszabály azon rendelkezése, mely szerint „nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása idézett elő”. Ilyen helyzet áll elő abban az esetben, ha pl. a munkavállaló nem közli, hogy gerincsérve van, és a munkáltató olyan – túlterhelést nem jelentő – tevékenységet végeztet a munkavállalóval, amelynek végzése során az elvárhatónál kisebb terhelésnél súlyosabb következménnyel járó sérülés következik be.

Nézzünk egy másik esetet:

Közösségi közlekedési eszközön dolgozó munkavállaló egy kisgyerekes anyukának segített a gyerek kocsi a járműre feladni. A hirtelen mozdulat következtében a – már sérült – gerince meghúzódott, jogi értelmezés szerint munkabaleset következett be.

A perben azonban a munkáltatónak bizonyítania kellett, hogy a baleset nem függött össze a munkakörülményekkel, a munkaeszközzel, az elvárhatónál nagyobb terheléssel. Ha pedig egy **baleset a munkavállaló ittassága miatt történik, ez a munkáltatót mentesíti a kártérítés alól.** Vitás lehet azonban, hogy a munkáltató megfelelő tartalommal és gyakorisággal ellenőrizte-e a munkavállaló munkára képes állapotát.

A jogszabályok inkább a munkavállalót védik. Hiába bizonyosodik be például, hogy a munkavállaló szabálytalanul, illetve korábbi felszólítás ellenére megközelítette a nagyfeszültségű berendezést, ha nem részesült munkavédelmi oktatásban, vagy az érintésvédelem hatásossága nem volt megfelelő.

Gyakori eset az is, hogy a **kárt a munkavállaló és a munkáltató magatartása együttesen okozza, ilyenkor a vétkesség arányában kármegosztást kell alkalmazni.** Célszerű, ha a bíróság csak a végső megoldást jelenti. Ha a munkáltató felelőssége a balesettel összefüggésben legalább részben megállapítható, akkor „elkeződhet az egyezkedés” a kártérítés módjáról és mértékéről.

A munkáltatók sokszor alulértékelik a munkahelyi baleseteket, illetve a kár mértékét. Tény az, hogy főleg egy maradandó károsodással járó munkahelyi baleset esetén már akkora összeget is megítélhet a bíróság, ami egy kis vagy akár közepes méretű vállalkozást is fizetéseképtelenné tehet.

Megtörtént esemény, amikor a kisvállalkozásnál az alagsorban létesített pihenőhelyiségben a gáztüzelésű fűtőberendezésből kiáramló gáztól 2 fő mérgezést kapott, és az

egyik munkavállaló szénmonoxid mérgezésben meghalt. A vállalkozás a balesettel összefüggésben fizetendő kártérítés (és bírság) miatt fizetéképtelenné vált.

Gyakorlati tapasztalatok szerint a várhatóan jelentősebb kártérítési igény esetén a munkavállaló jogi tanácsot kér. A megfogalmazott kárigények általában jelentősen szóródnak. Ha az egyezkedés nem vezet eredményre, akkor a kártérítési ügy általában a munkaügyi bíróságon folytatódik. A „szakma” alapelve és célja az objektivitás és az etikus kártérítés, de tudni kell, hogy általában a sérültnek számos segítőtje lehet. Ez ugyan alaphelyzetben nem hátrány, hiszen ösztönzően hat a munkáltatók megelőző tevékenységére. A peres ügyekben a kártérítésre, összegszerűségére nincsenek determináns szabályok. Az objektivitáshoz és a szakszerűséghez hozzátartozik, hogy a peres feleket szakmailag jól felkészült szakemberek képviseljék. Itt nem csak anyagiakról van szó. Egy irreális kártérítési összeg demoralizáló hatású lehet a sérült munkahelyére a munkatársak körében, ami végül is egyáltalán nem szolgálja a megelőzést.

A kártérítés azt jelenti, hogy olyan anyagi helyzetbe kell hozni a balesetet elszenvedett munkavállalót, hozzátartozót, mintha a baleset be sem következett volna. Itt egy sajátos bizonyítási kényszer alakul ki: **a baleset megítélésében a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy elhárítható a felelőssége, a kárigénynél a károsultnak vagy hozzátartozóinak kell bizonyítani, hogy milyen károk érték őket.**

Mi tartozik a vagyoni károk körébe?

A munkáltatónak meg kell térítenie a munkavállalónak az elmaradt jövedelmét, a dologi kárát (például összetört autót, megsérült mobiltelefont, ruhát), a sérelemmel, illetve az ennek elhárításával összefüggésben felmerült, indokolt költségeit, mint például a kórházi látogatást vagy az otthoni ápolást, gondozást vagy a közüzemi díjak többletköltségét, vagy halálos baleset esetén a temetést.

A károsult munkavállaló **vagyoni kára** a következő tényezőkből állhat:

- felmerült kár (pl. ruhakár),
- indokolt kiadás (gyógykezelési költségek, ill. a betegség alatti többletkiadások, hozzátartozók látogatási költségei, ápolási költségek (akkor is, ha ezért a hozzátartozó nem kér semmit), az otthon tartózkodással kapcsolatos rezszi költségnövekedése, temetési kiadások, kiskorú felnevelési költségei, tandíja stb.

- elmaradt haszon (a beteg, a beteget ápoló hozzátartozók keresetkiesése stb.)

Fontos tudni, hogy a munkáltató által fizetett életbiztosítás alapján fizetett összeg nem korrigálja a sérült által igényelt kárösszeget, bár az egyezés esetén van rá példa, hogy az érintett felek ezt méltányolják. Bírósági eljárás esetén a kártérítési összeg megítélésénél a Bíróság a munkáltató e gesztus értékű megnyilvánulását ugyan tudomásul veszi, de a kártérítési összeg megítélésénél ezt figyelmen kívül hagyja. Természetesen vannak olyan biztosítási konstrukciók, amelyek a kártérítés esetén figyelembe veendő komponensként szerepelnek, de ez nem tárgy a elemzésünknek.

A vagyoni kár nagyon leegyszerűsítve **„az elmaradt bevétel”**, vagyis a családi kasszából kiesett jövedelmet pótolja. A munkáltató továbbá köteles megtéríteni a munkavállaló közeli hozzátartozójának a károkozással összefüggésben felmerült kárait is. Kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani. Ha a kár mértéke pontosan nem számítható ki, a munkáltató olyan összegű általános kártérítés megfizetésére köteles, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

Nem vagyoni kártérítés (általában: „erkölcsi kár”) a személyiséghez fűződő jogok megsértése esetén jár (élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő jog). A nem vagyoni kár leggyakoribb megjelenési formája a fájdalom, lelki szenvedés, hozzátartozó elvesztése, testi épség megsértése, illetve az egészség elvesztése által kiváltott sérelem, de a gyakorlatban ez sokkal szélesebb értelmezési körben – szélsőségektől nem mentesen – is megjelenhet.

A személyhez fűződő jogai megsértése esetén a „sérelemdíj” a munkavállalót (sérültet) illeti meg, de ezzel az igényvel élhet a hátramaradt családtag, esetenként az élettárs is.

A kárnak ezt a formáját roppant nehéz számszerűsíteni, mivel egy elvesztett testrésznek, kapcsolatnak nincs pénzben kifejezhető értéke, azonban a bíróságoknak mégis dönteniük kell valamilyen szempontrendszer alapján.

Halálos balesetnél a leggyakoribb mérlegelési szempont a rokonsági fok (gyermek, házastárs, szülő, testvér, nagyszülő, eltartott gyermek stb.) Objektív szabály nélkül a gyakorlat szerint minél fiatalabb az elhalálozott, annál valószínűbb a magasabb összegű kártérítés.

A szempontok felvázolása ellenére a nem vagyoni kár nagyrészt szubjektív, de súlyos baleseteknél általában többmillió nagyságrendű.

Kit terhel a kártérítés fizetése?

Érdemes tisztában lennie mindkét félnek, mi minősül munkahelyi balesetnek, milyen esetekben kötelező kártérítést fizetnie a foglalkoztatónak, illetve mikor mentesül az alól. A munkaadónak ezen felül a társadalombiztosítás kiadásait is meg kell térítenie, ami alól csak igen kivételes esetekben mentesülhet.

Fontos tisztában lenni vele, mi is a „munkabaleset”. Sajátos, de ezzel azonos értelmezést kap a fogalom, ha a sérülés szervezett társadalmi munka részvevőjét vagy a kölcsönzött munkavállalót éri. Alaphelyzetben a jogkövetkezmények ebben az esetben is a tényleges foglalkoztatót terhelik.

A munkahelyi balesetért – az előzőleg már említett joghelynek megfelelően – elsősorban a munkáltatót terheli a felelősség, ami alapján kártérítés fizetésére kötelezhető. A munkavállalóknak azonban viselniük kell a kárnak azt a részét, amely vétkes magatartásuk következtében állt elő. **Akkor mentesül a munkáltató a felelősség alól, ha bebizonyítja, a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult munkavállaló magatartása okozta.**

A munkáltató a társadalombiztosításnak is köteles megtéríteni azt az összeget, amit az a baleset kapcsán fizetett (kórházi és a gyógyszerköltség, táppénz, ha van, baleseti járadék stb.) is. Az ezzel kapcsolatos mentesítési lehetőséget és jogszabályi alapját az előzőekben már ismertettük.

Kártérítési eljárás

A kártérítési eljárást célszerű minden esetben egy peren kívüli egyeztetési eljárással (**egyezségi ajánlattal**) kezdeni, melynek célja, hogy a munkáltatóval vagy annak felelősségbiztosítójával (ha van a munkáltatónak felelősségbiztosítása munkabalesetektől származó kár megtérítésére) rövid időn belül peren kívüli egyezség szülessen.

Abban az esetben, ha nem születik peren kívüli egyezség, akkor a károkat **peres kártérítési eljárás** keretében lehet érvényesíteni. Munkabaleseteknél az elévülési idő három év, vagyis a kártérítési igényeket három évig lehet érvényesíteni.

Kármegosztás

A kártérítési ügyek gyakorlatában kiemelkedő jelentősége van a kármegosztásnak, hiszen számtalanszor felmerül a károsult önhibája is. (Jogszabályi alap: Ptk. 340. § (1) bekezdése: **„károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében köteles úgy eljárni, ahogy az az adott helyzetben elvárható”.** Amennyiben a károsult e kötelezettségének nem tesz eleget, kármegosztásra kerülhet sor.

Fonton tudni, hogy a biztonsági követelmények, a jogszabályok nem örök életűek. Naprakész állapot biztosítása céljából a változásokat mindig figyelemmel kell kísérni, lehetséges következményeiket figyelembe kell venni. Ilyen kihívás napjainkban a „közmunka-program”, külföldiek foglalkoztatása, a gazdasági folyamatok sokszereplőssé válása stb., amelyek kezelése nemcsak a kártérítési felelősségben, de a biztonságos munkavégzésben, a prevencióban is új kérdéseket vet fel, illetőleg új válaszokat igényel.

Az előzőekből egy fontos következtetést célszerű levonni. **A baleset, foglalkozással összefüggő megbetegedés minden érintett fél számára – indokolatlan –, általában elkerülhető veszteséget jelent, amelynek megelőzése minden fél érdeke, társadalmi felelőssége.**

Kitekintő

Rövid hírek, tájékoztatók

A Somogy Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerve 2013. május 28-a és 31-e között a 7400 Kaposvár, Damjanich utca 11–15. szám alatti irodaépületbe költözött, amely egyben a szakigazgatási szerv új székhelye is. A székhelyváltás nem érinti a vonalas telefonszámokat és az e-mail elérhetőségeket, így ezek a költözés után is változatlanok.

Jó, ha tudjuk

Az NMH Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság honlapján olvasható a következő tájékoztató.

„Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága és a szakmai irányítása alá tartozó szakigazgatási szervek (a továbbiakban: munkaügyi hatóság) tájékoztató és felvilágosító tevékenysége

a Nemzeti Munkaügyi Hivatalról és a szakmai irányítása alá tartozó szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről szóló 323/2011. (XII.28.) Korm. rendelet felhatalmazásán alapul, mely az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozata, valamint a jogalkotásról szóló törvény rendelkezései alapján nem minősül a hatóság állásfoglalásának, jogi iránymutatásának, valamint munkajogi tanácsadásának sem. A tájékoztatás, illetve felvilágosítás a munkaügyi hatóság szakmai álláspontját tükrözi, amely egy esetleges jogvita esetén az eljáró bíróságot nem köti.

A munkaügyi hatóság hatáskörébe nem tartozó kérdésekben a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága kizárólag az illetékességgel és hatáskörrel rendelkező hatóság megnevezésére jogosult, feltéve, hogy az illetékeség, hatáskör a kérdés alapján megállapítható.”

Jogsabályok

Megjelent jogsabályok

20/2013. (V. 28.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről

Hatályos: 2013. 05. 30., 2013. 09. 01.

Módosítás: 68/2012. (XII. 14.) BM rendelet a rendészeti feladatokat ellátó személyek, a segédfelügyelők, valamint a személy- és vagyonőrök képzéséről és vizsgáztatásáról

Hatályos: 2013. 05. 30.

Hatályon kívül helyezés: 15/2008. (VII. 28.) IRM rendelet az igazságügyi és rendészeti miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

25/2008. (IV. 29.) ÖTM rendelet az önkormányzati és területfejlesztési miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

3/2009. (I. 27.) NFGM rendelet a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Hatályos: 2013. 05. 29., 2013. 09. 01.

Módosítás: 25/2008. (IV. 29.) ÖTM rendelet az önkormányzati és területfejlesztési miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

Hatályon kívül helyezés: 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet az ipari és kereskedelmi szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Hatályos: 2013. 09. 01.

28/2003. (X. 18.) OM rendelet egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Hatályos: 2013. 09. 01.

25/2010. (V. 14.) OKM rendelet az oktatási és kulturális miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Hatályos: 2013. 09. 01.

1/2011. (I. 7.) NEFMI rendelet az egészségügyért felelős miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

41/2013. (V. 28.) VM rendelet a vidékfejlesztési miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről

Hatályos: 2013. 05. 29., 2013. 09. 01.

Hatályon kívül helyezés: 8/2008. (I. 23.) FVM rendelet a földművelésügyi ágazathoz tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

12/2008. (IV. 30.) KvVM rendelet a környezetvédelmi és vízügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

Hatályos: 2013. 09. 01.

38/2013. (V. 28.) EMMI rendelet a biocid termékek előállításának és forgalomba hozatalának feltételeiről szóló 38/2003. (VII. 7.) ESzCsM–FVM–KvVM együttes rendelet jogharmonizációs célú módosításáról

Hatályos: 2013. 05. 29., 2014. 10. 01.

2013. évi LXV. törvény a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény módosításáról

Hatályos: 2013. 05. 31.

2013. évi LXVI. törvény a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény módosításáról

Hatályos: 2013. 06. 29.

172/2013. (V. 30.) Korm. rendelet a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódóan egyes kormányrendeletek módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 01.

Módosítás: 191/2002. (IX. 4.) Korm. rendelet a polgári felhasználású robbanóanyagok forgalmazásáról és felügyeletéről

54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról

326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról

176/2013. (VI. 3.) Korm. rendelet egyes kormányrendeleteknek a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényhez kapcsolódó módosításáról

Hatályos: 2013. 06. 04., 2013. 07. 01., 2013. 07. 11.

Módosítás: 1/2002. (I. 11.) Korm. rendelet a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárásról

210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről

111/2010. (IV. 9.) Korm. rendelet a szakmai vizsga megszervezésére vonatkozó engedély kiadásának és a vizsgaszervezési tevékenység ellenőrzésének részletes szabályairól

323/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről

312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról

Hatályos: 2013. 06. 04.
Hatályon kívül helyezés: 362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól

Hatályos: 2013. 07. 01.

26/2013. (VI. 3.) NFM rendelet egyes közlekedési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

Hatályos: 2013. 06. 04., 2013. 11. 30.

Módosítás: 11/2002. (II. 6.) KöViM rendelet a tengeri hajók felszereléseiről és ezek megfelelősége feltételeiről és tanúsításáról

Hatályos: 2013. 06. 04., 2013. 11. 30.

32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről

Hatályos: 2013. 06. 04.

17/2013. (VI. 4.) NGM rendelet az egyéni védőeszközök megfelelőségét értékelő szervezetek kijelölésének, tevékenységének, valamint ellenőrzésének különös szabályairól

Hatályos: 2013. 07. 04.

Módosítás: 18/2008. (XII. 3.) SZMM rendelet az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról

47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról

Hatályon kívül helyezés: 17/2008. (XII. 3.) SZMM rendelet az egyéni védőeszközök megfelelőségét tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének és bejelentésének részletes szabályairól

23/2013. (VI. 11.) BM rendelet az Országgyűlési Őrség munkavédelmi feladatai és foglalkozás-egészségügyi tevékenysége ellátásának szabályairól

Hatályos: 2013. 06. 15.

Módosítás: 56/2012. (XI. 22.) BM rendelet az Országgyűlési Őrség hivatásos állományát érintő humánigazgatási tárgyú szabályokról

2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

Hatályos: 2013. 07. 01., 2013. 09. 01.

Módosítás: 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

Hatályon kívül helyezés: 2001. évi CI. törvény a felnőttképzésről

2013. évi LXXXI. törvény egyes, az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos törvények módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 01.

Módosítás: 1995. évi CXIV. törvény az igazságügyi szakértői kamaráról

1996. évi LVIII. törvény a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról

2013. évi LXXXIV. törvény egyes törvényeknek a közigazgatási hatósági eljárásokkal, az egyes közhiteles hatósági nyilvántartásokkal összefüggő, valamint egyéb törvények módosításáról

Hatályos: 2013. 06. 15., 2013. 06. 30, 2013. 07. 01., 2013. 08. 01., 2013. 09. 01., 2014. 01. 01., 2014. 03. 01.

Módosítás: 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről

Hatályos: 2013. 07. 01.

1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

Hatályos: 2013. 07. 01.

1996. évi LXXV. törvény a munkaügyi ellenőrzésről
Hatályos: 2013. 07. 01.

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
Hatályos: 2013. 07. 01.

2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról

Hatályos: 2013. 07. 01.

2005. évi XLVII. törvény az igazságügyi szakértői tevékenységről

Hatályos: 2013. 07. 01.

2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
Hatályos: 2013. 07. 01., 2013. 09. 01.

2009. évi CXXXIII. törvény a megfelelőségértékelő szervezetek tevékenységéről
Hatályos: 2013. 07. 01.

2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

Hatályos: 2013. 07. 01.

2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

Hatályos: 2013. 07. 01.

203/2013. (VI. 14.) Korm. rendelet egyes kormányrendeleteknek a közhiteles hatósági nyilvántartásokkal kapcsolatos módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 01.

Módosítás: 25/2006. (II. 3.) Korm. rendelet egyes festékek, lakkok és járművek javító fényezésére szolgáló termékek szerves oldószer tartalmának szabályozásáról

263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet a Nemzeti Közlekedési Hatóságról

203/2009. (IX. 18.) Korm. rendelet a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkaköröket betöltő munkavállalókkal szemben támasztott egészségügyi követelményekről és az egészségügyi vizsgálat rendjéről

210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről

14/2010. (II. 5.) Korm. rendelet a közlekedési területeken végzett szakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeiről, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokról

321/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet a műszaki biztonsági hatóságok műszaki biztonsági tevékenységének és a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól
Hatályos: 2013. 07. 01.

Szabványok

Munkabiztonságot érintő nemzeti szabványok közzététele a Szabványügyi Közlöny 2013. júniusi száma alapján

FIGYELEM!	A szürke mezőben lévő szabványok angol nyelven kerültek kiadásra
-----------	--

1	MSZ EN	45020:2007	A szabványosítás és az azal kapcsolatos tevékenységek. Általános szakszótár – Az MSZ EN 45020:1999 helyett –
2	MSZ EN	50163:2013	Vasúti alkalmazások. A vontatási rendszerek tápfeszültségei – Az MSZ EN 50163:2005 és az MSZ EN 50163:2004/A1:2008 helyett –

Munkabiztonságot érintő angol nyelvű szabvány a júniusi közlönyben nem került kihirdetésre

Visszavont nemzeti szabvány

A Szabványügyi Közlöny 2013. júniusi számában a következő munkabiztonságot érintő szabványok – irányelvek – visszavonása történt:

- MSZ ISO 4067-1:1998 Műszaki rajzok. Rendszerek. 1. rész: A vízellátás, a fűtés, a szellőzés és a vízelvezetés rajzjelei
- MSZ ISO 4067-6:2003 Műszaki rajzok. Rendszerek. 6. rész: A talajban levő vízellátó és vízelvezető rendszerek rajzjelei
- MI-04-100-1:1986 Felvonók számítása. Irányelvek személyfelvonók forgalmi képességének meghatározására (módosított cím)
- MI-04-129:1986 Irányelvek a lakó- és kommunális épületeken belüli hidegvíz-nyomócsőhálózatok tervezésére és kivitelezésére PVC-csőből
- MI-04-131:1983 Irányelvek a lakóépületen belüli melegvíz csőhálózatok tervezésére és kivitelezésére PVC-csőből
- MI-04-135-3:1984 Légtechnikai berendezések. Tervezési irányelvek
- MI-04-142-4:1983 Épületek gőz- és melegvíz fűtőberendezései. Irányelvek a vízkövesedés és a korrózió elleni védelemre
- MI-04-151:1986 Nyomás alatti szennyvízelvezető rendszerek tervezése

- MI-04-153:1987 Vákuum alatti szennyvízelvezető rendszerek tervezése
- MI-04-177:1982 Irányelvek a szénsalak építőipari alkalmazására
- MI-04-203-4:1974 Oktatási épületek. Gyógypedagógiai általános iskolák. Tervezési előírások
- MI-04-204-1:1974 Művelődési épületek. Művelődési otthonok. Tervezési előírások
- MI-04-204-2:1974 Művelődési épületek. Filmszínházak. Tervezési előírások
- MI-04-204-4:1975 Művelődési épületek. Közművelődési könyvtárak. Tervezési előírások
- MI-04-206-1:1975 Otthonok, szállások. Diákotthonok, nevelőotthonok. Tervezési előírások
- MI-04-206-1:1975/K:1975 Otthonok, szállások. Diákotthonok, nevelőotthonok. Tervezési előírások
- MI-04-208-4:1975 Egészségügyi létesítmények, intézeti gyógyszerárak
- MI-04-209-4:1991 Sportlétesítmények. Sípályák és építményeik. Tervezési előírások
- MI-04-212-1:1992 Szállodák, üdülőszállodák tervezési alapelvei
- MI-04-260-1:1992 Életvédelmi létesítmények tervezése: óvóhelyek. Általános előírások
- MI-04-260-2:1992 Életvédelmi létesítmények tervezése: óvóhelyek. Telepítési előírások
- MI-04-260-3:1992 Életvédelmi létesítmények tervezése: óvóhelyek. Építészeti előírások
- MI-04-260-4:1992 Életvédelmi létesítmények tervezése: óvóhelyek. Tartószerkezetek, méretezési előírások
- MI-04-260-5:1992 Életvédelmi létesítmények tervezése: óvóhelyek. Épületgépészeti előírások
- MI-04-260-6:1992 Életvédelmi létesítmények tervezése: óvóhelyek. A villamosenergia-ellátás előírásai
- MI-04-263:1988 Műszaki irányelvek az épülethomlokzatok tisztítására és kezelésére
- MI-04-270:1987 Építéstervezés alapincézett területen
- MI-04-401:1992 Építőipari vizsgálólaboratóriumok működésének és minősítésének feltételei
- MI-04-402:1992 Betonkeverő üzemek működésének és minősítésének feltételei
- MI-04-450:1989 Irányelvek a vezetéksatornás villanszerelési módok tervezésére és kivitelezésére
- MI-04-906:1986 Munkavédelem. Építési tervek munkavédelmi fejezete
- ME-04-115:1982 Az egyenlő potenciálra hozás hálózatainak kialakítása [Melléklet: Kommunális és Lakóépületek Érintésvédelmi Szabályzata (KLÉSZ): 8/1981. (XII. 27.) IpM rend.]

Egy munkabaleset tanulságai

Nem használt leesés elleni egyéni védőeszközt

1. A munkabaleset előzményei, tényállás

A Megbízó zöldmezős beruhásként egy csarnoképületet építtetett. Az „X” jelű épület fém tetőszerkezetének „generál kivitelezője” – az R. B. Ipari és kereskedelmi Kft. – az elkészült vasszerkezet festési munkáinak egy részével a V. L. Szolgáltató Kft.-t bízta meg.

A V. L. Szolgáltató Kft. szakmai és gazdasági vezetőinek egybehangzó döntése alapján teljes jogú meghatalmazással rendelkezett S. A. munkavállaló, így a munka vállalására, irányítására ő volt jogosult. A munkaterület az épület 6. emeletén, 22 m magasságban volt. Ezen a szinten több nagyméretű födémáttörés is volt a liftaknáknál, amelyek 50 cm magas parapettel voltak körbevéve. Ezen túlmenően a parapeten még 50 cm magas stabil korlát biztosította a beesés elleni védelmet.

A festési munka elvégzéséhez az R. B. Kft. biztosított 2 db alumínium guruló állványt. Ezeket a födémáttörés fölé is el lehetett helyezni. Ezen a két állványon dolgozott a V. L. Kft. két munkavállalója, akik a magasban végzett munkához használták a rendelkezésükre álló leesés elleni egyéni védőeszközt is.

A baleset napján a két munkavállaló a szokott módon dolgozott, S. A. pedig a megbízó tulajdonában lévő kerekeken gördíthető (2,5 × 0,65 m) Graf guruló állványt nem az előírások szerint, szabálytalanul állította össze magának. Cselekedetét befolyásolta, hogy a szabályosan összeállított állványt nem tudta volna a födémáttörés fölé helyezni. A szabálytalanul összeállított állvány ismeretlen ok miatt felborult, és a rajta tartózkodó munkavállaló a födémáttörésen keresztül 15 m-t zuhant. Olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azonnal életét veszítette.

2. A munkabaleset észlelése, a belső információ

Az összedőlő állvány zajára lett figyelmes S. A. két munkatársa, akik a ~10 m távolságra felállított állványról végeztek a vasszerkezet mázolását. Gyorsan lemásztak az állványról, odarohantak a födémnyíláshoz. Látva főnöküket mozdu-

latlanul a padozaton, azonnal hívták telefonon a mentőket, illetve a Kft. illetékes vezetőjét.

A Kft. vezetője utasította a munkavállalókat, hogy az emeleten is, az alsó szinten is hagyják érintetlenül a helyszínt, és valamelyikük menjen ki a telekhatárra és fogadja a mentőket. A kérkező mentőorvos csak a halál beálltát tudta megállapítani.

A rendőrség értesítéséről a Kft. vezetője gondoskodott. A baleset helyszínére érkezett időközben – az eseménytől függetlenül – a megbízó építetető képviselője is. Az építetető értesítette a fővállalkozót, illetve a biztonsági és egészségvédelmi koordinátort (a továbbiakban: koordinátor). A helyszínre érkezett koordinátor felhívta a figyelmet a jogszabályokban foglaltakra, munkavédelmi szakember alkalmazására, valamint a baleset helyszíne szerint területileg illetékes Munkavédelmi Felügyelőség értesítési kötelezettségére.

A Munkavédelmi Felügyelőség felügyelője az értesítés után mintegy 30-35 perc múlva – a baleset bekövetkezése után mintegy 60 perccel – érkezett a helyszínre.

3. A munkabaleset kivizsgálása

Az alvállalkozó a fővállalkozó által foglalkoztatott munkavédelmi szakembert bízta meg a halálos kimenetelű munkabaleset kivizsgálásával.

A helyszínelést a munkavédelmi szakember és a rendőrség helyszínelője, valamint a munkavédelmi felügyelő együttesen végezte. A kiviteli terv másolati példányán ábrázolni lehetett az összedőlt állvány helyét, valamint a másik állványon dolgozó munkavállalók elhelyezkedését. Fényképfelvételeket készítettek mindkét szinten, rögzítették a vállalkozó, a helyszínen tartózkodók adatait, valamint feljegyezték a megbízó nevét és beosztását. A helyszíni adatgyűjtés keretében megvizsgálták az állványokat a rendelkezésre álló szerelési útmutatóban foglaltak összehasonlításával.

Jegyzőkönyvbe foglalták a környezeti körülményeket, benne a padozat állapotát, a technikai nyílásoknál a beesési védelem kialakítását, a megvilágítási, valamint a klíma-viszonyokat.

Ellenőrizték a V. L. Szolgáltató Kft.-t baleset helyszínén tevékenykedő munkavállalóinak egyéni védőeszközzel való ellátottságukat.

A baleset helyszíni tárgyi tényezőinek rögzítését követően tanúként meghallgatták:

- a Graf gördíthető állványt biztosító „megbízó építetető” intézkedésre jogosult vezetőjét,
- az R. B. Kft. illetékesét,
- a munkáltató V. L. Kft. műszaki irányítóját, valamint
- a V. L. Kft. két munkavállalóját, akik a másik állványon dolgoztak.

Megvizsgálták az építési naplóban foglaltakat, a munkaszerződéseket, az alkalmazás feltételeihez tartozó dokumentumokat, a kockázatértékelésben foglaltakat is.

4. A kivizsgálás megállapításai

4.1. Személyi tényezők

A halálos sérüléssel járó munkabalesetet szenvedett munkavállalót öt éve foglalkoztatta a vállalkozó. A munkavállaló munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szerinti **időszakos** munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálaton magasban végzett munka vonatkozásában „ALKALMAS” minősítést kapott.

A munkabaleset körülményeinek vizsgálata során Evolve típusú alkoholszondával történő ellenőrzés a munkavállalóknál (két mázoló) alkoholos befolyásoltságot nem érzékelt. A halálos munkabalesetet szenvedett munkavállalónál a rendőrség által kezdeményezett igazságügyi orvosszakértői vizsgálat sem a vérben, sem a vizeletben nem mutatott ki alkoholos befolyásoltságot.

A munkavállalók a munkavégzés megkezdése előtt az építési napló bejegyzése szerint részesültek munkavédelmi oktatásban, de annak tartalmát dokumentummal bizonyítani nem tudta a munkáltató.

4.2. Egyéni védőeszköz

A munkáltató rendelkezett kockázatértékeléssel, de ezen alapuló egyéni védőeszköz-juttatási renddel nem, így nem volt meghatározva az egyéni védőeszközök köre sem. A munkavállalók részére egyéni védőeszközként nem minősíthető pólót, formaruhát biztosított a munkáltató, illetve általános rendeltetésű, ismeretlen eredetű „védőkesztyűvel”, védősisakkal ellátta, ez utóbbi azonban az EN 397-es szabvány szerinti védelmi képességét közel egy éve elveszítette.

4.3. Munkaeszköz

A munkavállaló a Graf gördíthető állványt a szerelési útmutató előírásait figyelmen kívül hagyva – a liftakna geometriai méreteihez alkalmazkodva – szerelte össze. Az összeszerelés-

hez megfelelő kéziszerszámok nem álltak rendelkezésre, ezért a rögzítő csavarok megfeszítése nem volt kellő mértékű.

4.4. A munkakörnyezet

A baleset időpontjában a környezeti hőmérséklet +19–21 °C volt. A padozaton botlásveszély nem állt fenn. A földemnyílásokat, liftaknanyílást a beesés elkerülése érdekében „bekerítették” azonban annak megfelelő teherbírású, „lépésbiztos” lefedéséről nem gondoskodtak.

4.5. Egyéb dokumentációk

Kockázatértékelés készült, tartalma nem volt elfogadható, tekintettel arra, hogy a technológiai földemnyílások feletti munkavégzés biztonságtechnikai követelményeire nem tért ki. A munkavédelmi oktatás részleteit, tematikáját – napló hiányában – bizonyítani nem tudták.

5. A tevékenységgel összefüggésben megállapított hiányosságok

5.1. A munkáltató

A V. L. Szolgáltató Kft. – mint munkáltató – kockázatértékelést az adott speciális munkaterületen végzendő munkával kapcsolatban nem biztosított. Az ötéves munkaviszonnyal, teljes jogú meghatalmazással rendelkező S. A. munkavállaló tevékenységét „csak telefonon ellenőrizték” a Kft. vezetői. Nem észrevételezték – annak ellenére, hogy a földemnyílások felett is kell mázolászt végezni – az áttörések lefedését, megelégedtek a körbekerítéssel.

A „telefonos” ellenőrzés nem tette lehetővé az állvány összeállításának ellenőrzését. S. A. az állvány összeállításakor – megfelelő szerszám hiányában – a csavarkötések feszességét nem tudta biztosítani, amely az egyik láb elmozdulását, ezzel együtt az egyensúlyi állapot elvesztését eredményezte.

A Munkavédelem szaklapunkban közzétett szakkikkek és az egyes esetekre, kérdésekre adott válaszok Olvasóink munkavédelmi tájékoztatásában kívánnak segíteni. A kérdésekre adott válaszok a szerzőnk rendelkezésre álló információk alapján kialakított egyéni szakmai véleményét tükrözik. A teljes tényállás ismeretében személyesen nyújtandó jogi tanácsadás eltérő szakmai véleményhez vezethet, ezért az értelmezésbeli különbözőségekre Kiadónk felelősséget nem vállal.

5.2. A balesetet szenvedett munkavállaló

A balesetet szenvedett – mint a munkálatok helyi irányítója – nem gondoskodott a földemnyílások „lépésbiztos” lefedéséről, megfelelő szerelőkulcs helyett egy kombinált fogóval „húzta meg” a rögzítő csavarokat. A tanúvallomásokból azt is meg lehetett állapítani, hogy S. A. nem használt leesés elleni egyéni védőeszközt.

6. A munkabaleset oklancolata

- magasban való munkavégzés,
- földemnyílások lefedésének elmulasztása,
- szabálytalanul összeszerelt munkaállvány használata,
- az állvány felborulása,
- leesés elleni egyéni védőeszköz-használat elmulasztása,
- lezuhanás 15 m mélységbe,
- súlyos sérülés, halál.

7. A munkáltató intézkedései a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében

- a munkabaleset tanulságainak széleskörű ismertetése,
- kockázatértékelés és technológiai utasítás kidolgozása, rendszeres oktatása,
- egyéni védőeszköz-juttatási rend kidolgozása, az egyéni védőeszköz beszerzése, munkavállalóknak átadása,
- az oktatási dokumentáció biztosítása,
- a munkaterületek, munkavállalók rendszeres ellenőrzése.

8. Munkavédelmi Felügyelőség intézkedései

- a tevékenység felfüggesztése,
- kötelezés a feltárt hiányosságok felszámolására,
- munkavédelmi bírság kiszabása.

Munkavédelem XI. évfolyam, hetedik szám,
2013. július
Kiadja a Fórum Média Kiadó Kft.
1145 Bp., Szugló u. 52–54.
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
Felelős kiadó: Győrfi Nóra, ügyvezető igazgató
Szerkesztő: Petren Ágnes
HU ISSN 1785-9182
Előfizethető a kiadónál.
Hirdetések felvétele:
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
E-mail: forum-media@forum-media.hu
Internet: www.forum-szaklapok.hu
www.forum-media.hu
Nyomdai kivitelezés: M. C. Direct Kft.

FORUM

